

SKPF PENSIONÄRERNAS
UTBILDNINGSMATERIAL

Valberednings- utbildning

SKPF
pensionärerna

Utbildningsmaterial:

Valberedningsutbildning

Producerat av förbundets studie- och utbildningskommitté våren 2014

Uppdaterad juli 2017

SKPF Pensionärerna 2018

Regler för utbildningsbidrag samt handledning

Regler för förbundsbidrag till distriktens utbildnings- verksamhet enligt Förbundsstyrelsebeslut 15 februari 2017

Utbildningen skall bedrivas i kursform eller i studiecirkel. I kursform skall den omfatta minst fyra timmar per dag. Utbildningsbidraget är då 200 kr/deltagare och dag. Bedrivs utbildningen i form av studiecirkel är bidraget 200 kr per deltagare och studiecirkel.

Bidraget omfattar alla kurser/studiecirkelar som vänder sig till förtroendevalda och har samband med handlingsprogram, stadgar, styrelseuppdrag och uppdrag i kommunernas, landstingens och regionernas pensionärsråd, samt administrativa utbildningar i Melos och intranät.

Förbundskassören kan godkänna andra, ej uppräknade, utbildningar som syftar till att stärka organisationen.

Det är distriktets utbildningsansvarig som ansvarar för ansökan efter genomförd utbildning. Gäller även för utbildningar i avdelningarnas regi. Ansökan skall innehålla deltagarförteckning samt kursprogram. Kursprogrammet skall även ange datum och plats för utbildningen. Ersättningen betalas ut till distriktet, som i sin tur eventuellt får fördela till respektive avdelning.

Handledning inför SKPF:s valberedningsutbildning

Utbildningsmaterialet vänder sig till samtliga valberedare i SKPF:s organisation.

Lämpligt är att gå samman i distriktet eller ett par distrikt och samla samtliga valberedare till utbildningen.

Utbildningen är lämplig att genomföras på en dag eller som studiecirkel med lämpligt antal sammankomster.

Som utbildare har du till uppgift att se till att samtliga deltagare är involverade och deltar aktivt.

Vad innebär ett valberedningsuppdrag?

Utbildningen är till för valberedare i förbundet, distrikt och avdelningar inom SKPF.

Förbundets stadgar och handlingsprogram ska finnas tillgängliga för valberedningen. Även protokoll från förbund, distrikt eller avdelning som rör uppdraget eventuellt tillgång till aktuell medlemslista.

Ett viktigt uppdrag

Det är fint att få förtroende att vara valberedare. Valberedningen har makt. I praktiken är valberedningen de som föreslår olika personer som ska utgöra styrelsen och andra förtroendevalda. Ofta är det en uppgift som inte står först på dagordningen, vilket är att underskatta valberedningens tyngd.

Rätt man eller kvinna ska föreslås till rätt plats. Samtidigt ska det bedömas om de medlemmar som föreslås till olika uppdrag kan göra ett gott arbete tillsammans, att deras kunskaper och erfarenheter kompletterar varandra. Styrelsearbetet är ett lagarbete.

Styrelsens uppgifter

Styrelsen har till uppgift att fatta beslut om avdelningens/distriktets verksamhet med utgångspunkt från stadgarna § 11 respektive 12 och förbundets handlingsprogram.

Uppdrag – förslag till arbetsfördelning

Ordförande

- Leda och fördelar arbetet
- Ha det yttersta ansvaret
- Ansvara för kontakter med media
- Representera (i huvudsak, kan delegeras)
- Ansvara tillsammans med sekreteraren för framtagande av dagordningar
- Ansvara tillsammans med kassören för framtagande av förslag till budget
- Ansvara tillsammans med kassören och sekreteraren för framtagande av förslag till verksamhetsplan
- Teckna avtal tillsammans med kassören (firmatecknare)

Vice ordförande

- Biträda ordföranden

Sekreterare

- Ansvara för protokollen, protokolljustering samt arkivering
- Ansvara tillsammans med ordföranden för framtagande av dagordningar
- Ansvara tillsammans med ordföranden och kassör för framtagande av förslag till verksamhetsplan
- Ansvara för sammanställning av förslag till verksamhetsberättelse
- Rapportera förtroendevalda

Kassör

- Ansvara tillsammans med ordföranden för framtagande av förslag till budget
- Ansvara tillsammans med ordföranden och sekreterare för framtagande av förslag till verksamhetsplan
- Göra budgetuppföljning
- Deklarera (vid behov)
- Ansvara för att skattelagstiftningen följs
- Ansvara för inkomstuppgifter och betalning av skatt och arbetsgivare-avgifter
- Arkivering av bokföringsverifikationer
- Hantera kontanta medel
- Bokföra
- Teckna avtal tillsammans med ordföranden
- Samarbeta med revisorerna

Utbildningsansvarig

- Ansvara för att utbildning för förtroendevalda genomförs

Övriga styrelseledamöter:

Försäkringsinformatör

- Hålla sig a jour med förbundets försäkringar
- Ansvara för att utbildningar för försäkringsinformatörer genomförs (distriktet)

Revisorernas roll

- Revidera
- Lägga fram revisionsberättelse
- Har rätt att närvara på styrelsesammanträden
- Samarbeta med kassören och övriga styrelsen

Valberedningen

- Aktiva under verksamhetsåret (se särskilt utbildningsmaterial)

Diskutera

- Finns det fler arbetsuppgifter att fördela?
- Är arbetsuppgifterna någorlunda jämt fördelade? Vilka övriga uppdrag finns i ert distrikt/avdelning? Finns det/behövs det delegationsordning?

Övriga arbetsuppgifter

- Inköp
- Medlemsansvar
- Innehåll i verksamhetsberättelse
- Studiebidragsansökningar
- Boka underhållning
- Korresponderar
- Ansvara för annonseringar

- Bidragsansökningar
- Handlägga uppvaktningar
- Ansvara för lokalbokningar
- Ansvara för kontakter med myndigheter
- Resansvarig

En valberedare ska ha en del erfarenheter i sitt bagage för att bli bra för sin uppgift.

Personkännedom och kunskap om organisationens verksamhet är av stor betydelse.

Erfarenheten att själv ha provat på olika uppdrag är värdefullt.

Förbundets valberedning har ett utökat ansvar, se stadgarna § 6 mom. 13-16, samt § 8 mom. 5.

Angående distriktets valberedning se stadgarna § 11 mom. 4 och § 11 mom. 6 och 9.

För avdelningarnas valberedning är det stadgarna § 12 mom. 4, 5 och 8 som gäller.

Nu börjar uppdraget

Arbetet för valberedningen börjar direkt efter att de är valda. Nu ska det också stå klart vilka ledamöter som står i tur att avgå på nästa årsmöte. Ett rimligt krav på de valda ledamöterna är att meddela valberedningen om man önskar avgå i förtid eller ej önskar bli omvald. Så snart valberedningen är utsedd börjar arbetet.

Valberedningen kan ställa ett högst rimligt krav på de valda ledamöterna. Skulle någon vilja lämna sitt uppdrag eller avgå i förtid bör valberedningen få veta detta så snart som möjligt.

Sammanställande

I våra stadgar står det att en valberedning ska bestå av ett antal ledamöter.

Kongressen väljer valberedning för förbundet där det är fem ledamöter och två ersättare. För distrikt och avdelning är det minst tre ledamöter och en ersättare.

En av dessa ska väljas som sammankallande, den sammankallande ska också vara föredragande under punkten val på årsmötet. Dessa möten kan bli utdragna, särskilt om det ska företas val med valsedlar.

Valberedningens ansvar

En bra valberedning tar på sig uppdraget med att se över hur det är ställt med att finna kunniga förtroendevalda. Det gäller främst för den period den är vald för, men valberedningen ska också känna ansvar för att trygga organisationens styrka på lite längre sikt. Då kan följande frågor vara väl tillhands:

- Valberedningen skall ha kunskap om de olika uppdragens innehåll, så att kandidaterna vid nominering vet vad uppdraget innebär. Tala med styrelsen om detta. Det bör tilläggas att ledamöter i pensionärsråd också har skyldighet att minst en gång årligen avge rapport till avdelning/distrikt över verksamheten.
- Har vi mött tillräckligt många medlemmar som är villiga att åta sig förtroendeuppdrag såväl vid detta årsmöte som på lite sikt?
- Känns arbetet i styrelsen stabilt?
- Finns det några bekymmer som behöver komma till valberedningen för kännedom?
- Om ledamot, som av distrikt/avdelning valt till särskilt styrelsepost som ordförande eller kassör, avgår under mandatperioden ska fyllnadsval ske av representantskapet/avdelningens medlemsmöte

Det skall börjas i tid

Så tidigt som möjligt ska valberedningen ta reda på vilka förtroendeuppdrag som är aktuella att finna lämpliga kandidater till. Då finns det all anledning att ta kontakt med styrelsen och andra förtroendevalda. Man bör också lyssna av, hur de som är valda upplever sitt uppdrag. De bör också tillfrågas om de vill fortsätta arbeta i sitt uppdrag.

En valberedning som vill förbereda sig noga, ”lägger också örat till mar-ken” och lyssnar till vad medlemmarna har att säga. Så kan man få fram fakta om vad de förväntar sig av sina förtroendevalda.

Valberedningen gör också känt bland så många som möjligt när det är dags för nomineringstid. Det kan gå till på olika sätt, t ex brev ut till de nomineringsberättigade i distrikt, avdelningar och klubbar, och/eller upplysa på medlemsmöten.

Praktiska råd:

Bra om valberedningen sätter ett sista datum när nomineringarna skall vara valberedningen tillhanda. Om inte tillräckligt med förslag inkommit så kan valberedningen föreslå kandidater.

Valberedningen ska inhämta kunskap från styrelsen hur arbetet fungerar. Bra att få närvara vid styrelsens möte.

Personlig kontakt

Valberedningen ska ha en kontakt med de föreslagna kandidaterna. Det görs för att skapa sig en bild av varje persons förmåga att fullgöra sitt uppdrag.

Frågor till den nominerade

- Vilket engagemang är du beredd att ge?
- Vilka kunskaper har du?
- Vilka utbildningsbehov har du?

Valbarhet och annat som regleras i stadgarna

I våra stadgar § 3 mom. 3 står det, ”Medlem är valbar till förbundets alla uppdrag såvida inte annat anges i stadgarna. Medlem är dock inte valbar vare sig som ordinarie eller som ersättare för beslutsfattande eller representativa uppdrag inom förbundet om medlem samtidigt har liknande uppdrag i någon annan pensionärsorganisation”.

Om medlem har sådant uppdrag inom förbundet och sedan åtar sig liknande uppdrag i någon annan pensionärsorganisation, är medlemmen skyldig att snarast lämna uppdraget inom förbundet.

Medlem kan samtidigt nomineras till flera uppdrag.

I § 5 mom:6 stadgarna står det att ”Förbundsstyrelsens ledamöter och förbundets revisorer är inte valbara som kongressombud. I övrigt är varje medlem i förbundet valbar som kongressombud”.

Vidare gäller enligt § 11 mom. 5 att Distriktsstyrelsen och distriktets revisorer inte kan väljas till representantskapsombud men är skyldiga att närvara vid representantskapsmöte. Distriktsstyrelsens ledamöter har där

yttrande- och förslagsrätt i alla frågor samt rösträtt i de frågor som inte avser ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Revisorerna har yttrande- och förslagsrätt men inte rösträtt.

I § 11 mom. 6 styrelse och § 12 mom. 5: Representantskapet/ avdelningen väljer vid årsmötet styrelse bestående av minst fem/tre ledamöter eller fler med udda antal, varav ordförande och kassör väljs särskilt var för sig. Härutöver väljs minst 2 ersättare.

Styrelsens mandattid ska vara två år och ledamöterna ska avgå växelvis. Första gången genom lottning så att ena året avgår ordföranden eller kassören jämte halva antalet av återstående del av styrelsen och andra året de övriga.

Årsmötet beslutar om övriga styrelseledamöter därefter ska väljas gemensamt eller till varje styrelsepost särskilt.

Om ledamot, som av distriktet/avdelningen valts till särskild styrelsepost som ordförande eller kassör, avgår under mandattiden ska fyllnadsväl ske av representantskapets/avdelningsmöte snarast. Då gäller den ersatta ledamotens kvarvarande mandattid.

Om en valberedning är oense

Ibland händer det att en valberedning inte är ense på alla punkter. Den har inte kunnat enas om ett gemensamt förslag. Då får förslaget bli det som majoriteten förordar.

Finns det ingen majoritet i valberedningen, får mötet gå till val utan något förslag från valberedningen. Det förväntas dock av en valberedning att den ska klara av och ta ansvar för att lämna från sig ett enhälligt förslag till mötet. Det är dess huvuduppgift.

Var rädd om de nominerade

Valberedningen ska ha kurage att resonera med dem som inte kommer att föreslås och förklara varför. Då gäller det att försöka agera så att förslaget inte tas personligt.

Rätt att rösta

När mötet har beslutat att det ska bli omröstning är det viktigt att vara på

det klara med vilka som har rösträtt. I några fall så upprättas röstlängd, t ex vid representantskapsmöte. På avdelningens medlemsmöte meddelas hur många medlemmar som är röstberättigade.

Dags att rösta

Valberedningens sammankallande redogör utförligt för valberedningens arbete under varje punkt och lägger sitt förslag. Ordet lämnas fritt, då har medlemmarna chans att ge sin syn på förslaget, alla med rösträtt har rätt att tala för sina kandidater.

Gör valsedlar

Om det finns flera nominerade till samma post ska valberedningen förbereda valsedlar i samarbete med styrelsen.

En valsedels giltighet

Innan man går till val ska mötet fatta beslut om hur en godkänd valsedel ska se ut. Alla ska veta hur många namn som en godkänd valsedel ska innehålla.

Så görs ett personval

Stadgarna säger, att beslut fattas med öppen omröstning om inte någon begär sluten omröstning.

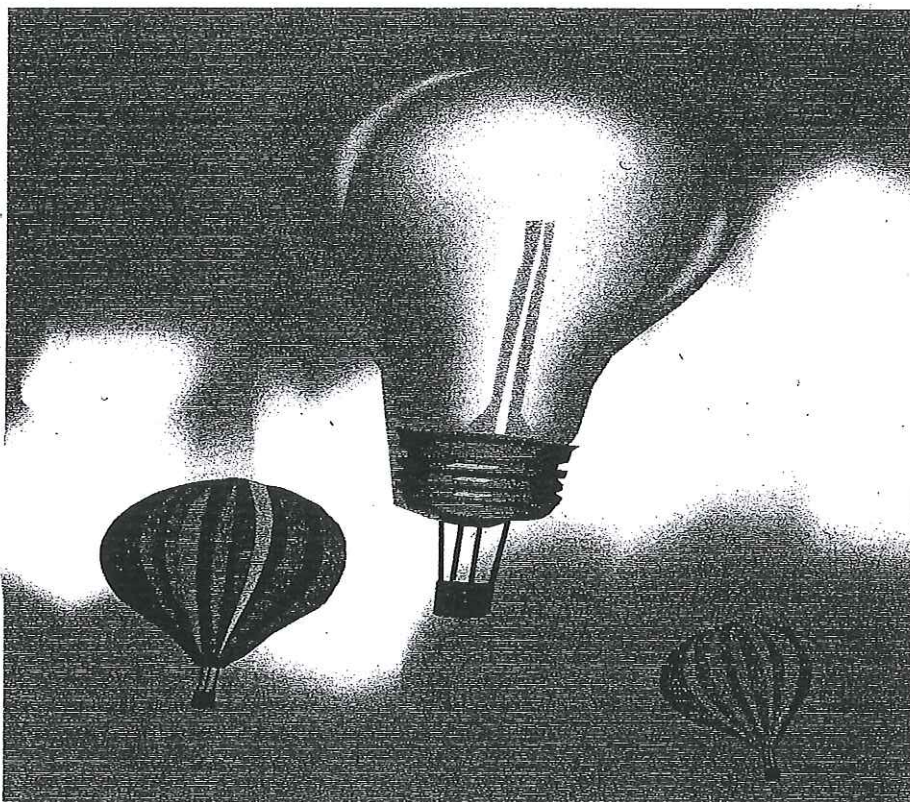
Där sluten röstning begärs, ska valberedningen ha röstsedlar. Här ska valberedningens förslag stå överst på valsedeln. Därefter görs ett streck.

Under detta streck står övriga nominerade. Mötet fattar alla beslut med en röstmajoritet, som är mer än hälften av lämnade godkända röster.

Att välja valberedning

När valen är gjorda till olika uppdrag så brukar det finnas ytterligare ett val kvar att göra. Valet av valberedning. Här uppmanas mötesdeltagarna att komma med förslag. Här kan den avgående valberedningen vara till hjälp och förklara vad uppdraget innebär. Det är dock inte valberedningen som lägger förslaget om ny valberedning.

Lycka till med ditt viktiga uppdrag!

” Kom ihåg ”

Det krävs moral och mod att sitta i en valberedning.

Det är ett renlighetskrav att valberedningen har modet och förståndet att byta ut de förtroendevalda som inte levt upp till de förväntningar som ställts på dem.

Det får aldrig vara så att valberedningen av bekvämlighetsskäl eller missriktad vänlighet föreslår omval därför att det är en enkel utväg.

SKPF
pensionärerna

BESÖK Franzégatan 4 **POST** Box 300 88, 104 25 Stockholm
TEL 010-442 74 60 **E-POST** info@skpf.se www.skpf.se www.harochnu.se